



Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars Prima. De Ivrisdictione Et Foro Competenti. Pars Secunda. De Præeminentiis & Præcedentiis

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1691

Disc. LV. Neritonen. Iurisdictionis. An Clericus in minoribus effugere valeat jurisdictionem sui Ordinarii, ex eo, quod habitum & tonsuram non deferat, neque Ecclesiæ inserviat, unde cessent ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74087](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74087)

NERITONENS.
IURISDICTIONIS

PRO
EPISCOPO

CUM

LÆLIO DE ACTIS.

Causa decisus per Rotam pro Episcopo.

An Clericus in minoribus effugere valeat jurisdictionem sui Ordinarii, ex eo quod habitum & tonsuram non deferat, neque Ecclesie inferviat, undè cessent requisita Sacri Concil. Tridentini; Et quid ubi expressè & formiter renunciavit Clericatus, An hoc non obstante subiectus remaneat foro Ecclesiastico pro delictis, & causis antè dimissionem, Et quid pro illis post dimissionem Clericatus.

SUMMARIUM.

- 1 **F**alsi series.
- 2 De requisitis Sacri Conc. Tridentini, in Clericus in minoribus gaudeat foro, fortius in Clericis conjugatis.
- 3 Clericus de delictis in clericatu puniatur ab Ecclesiastico, etiam post dimissionem clericatum.
- 4 Non e contra, quia etiam pro delictis commissis ante clericatum non puniatur a laico.
- 5 Clericus non incedens in habitum vel dimittens clericatum, an hoc non obstante subiaceat Episcopo.
- 6 Et de ratione.
- 7 Suscipiens Clericatum quasi contrahit.
- 8 An Argumentum correlativorum semper procedat inter Episcopum, & Clericum.
- 9 Clericus qui post dimissionem habitum illum suscipit, gaudet privilegio fori etiam si sine licentia Episcopi.
- 10 Decisio Sacrae Congregationis, quod etiam non incedendo in habitum subiacet Episcopo.

DISC. LV.

Lælius & carceratus Lælius clericus conjugatus per curiam secularem terræ Galatoniæ ejus patriæ pro aliquibus delictis, obtinuit reuerti Episcopo Neritonen. ejus Ordinarii, quo volente in causa procedere, cum tractu temporis, ob rerum statum immutatum, agnosceret sibi magis expedire habere Judicem laicum, quam Ecclesiasticum; Hinc facta renunciatione Clericatus coram publico Notario, reculare cepit Curiam Episcopalem, qua procedente ad quamdam condemnationem, appellavit, atque post gesta coram quodam alio Judice appellacionis in partibus, introducã causã in Rota coram *Bevillaqua*, datum fuit dubium, an constet de *Lælii* Clericatu, ita ut sit subiectus jurisd. Episcopi, quo proposito sub die 19. Februarii 1666. affirma-

tiva prodiit resolutio ad favorem Episcopi solum informantis, sed Lælius acquieuit, dum causa, quod ulteriorem progressum non habuit; Et licet Ego scriberem pro Episcopo, adhuc tamen reflectendo ad solam veritatem, omninò justa, & probabilis, visa est resolutio, cum revera hujusmodi præsentio istius, qui pro libito, modò Clericum modò laicum, juxta temporum oportunitates facere se volebat, nullam haberet substantiam.

Duo etenim erant ejus fundamenta, Unum quod in eo non concurrerent requisita per *S. Conc. Frid. sess. 23. de reform. at. e. 6.* in cessus scilicet in habitu & tonsura, & servitium Ecclesie, cui de mandato Episcopi esset adscriptus, quæ requisita, magis strictè & rigorosè in præxi desiderantur in Clerico conjugato, qui statui laicali magis approximat, ut in specie Clericorum conjugatorum habetur apud *Marin. resol. 48. & seq. lib. 1.* ubi ceteri cumulantur; Et secundo, quod expressè renunciasset Clericatu coram publico Notario & testibus.

Utrumque fundamentum de plano cessabat ex facto, quoniam non agebatur de cognitione delictorum, quæ commissa prætenderentur post dictam, sive expressam dimissionem, sive tacitam habitus & tonsuræ, quo solum casu intraret disputatio, sed de commissis tempore Clericatus jam ipso met Clerico instante vel ratum habente canonizati per dictam remissionem à Judice laico factam Episcopo tanquam competenti, quo casu res nullam habet difficultatem, ob jus Episcopo jam quæsitum, quod ex facto ipsius Clerici tolli non potest, *Gramma. decis. 10. & ceteri collecti per Grass. de effect. clericat. 1. num. 647. & sequen. Squillant. de privilegiis Clericorum c. 7. nu. 109. de Marin. resol. 48. num. 1. lib. 1. & omnes, quia est propositio plana.*

Et quamvis id non procedat in casu converso, quia si laicus post delictum efficiatur Clericus, non cognoscitur, neque puniatur à Judice laico *Franch. dec. 209. & 384. cum aliis per Marin. dicta resol. 48. & admittunt omnes etiam laici quoad personam, cum sola quæstio sit quoad bona, ubi sunt præventæ ex deductis per *Carleval. de judic. disp. 11. nu. 477. & seqq. Sanfelice. decis. 2.* Nihilominus quicquid sit de veritate hujusmodi distinctionis inter personam & bona, casus non est æqualis, ob longè diversam rationem, quoniam in Episcopo seu alio Judice Ecclesiastico non concurrit illa omnimoda incapacitas cognoscendi, & puniendi laicos, cum quibus etiam in causis spiritualibus, quinimò & temporalibus mixti fori jurisdictionem habet, quæ è conversò in laico concurrat pro regula, limitanda solum in illis casibus in quibus ita per sacros Canones, à quibus magis quandam delegatam jurisdictionem mutuare dicitur, statutum est.*

Verum ubi etiam ageretur de delictis commissis post hujusmodi explicitam vel implicitam Clericatus dimissionem, Adhuc tamen, ex abundantia & præter causæ necessitatem, dicebam pro Episcopo responderi debuisse, Distinguendo siquidem unam dimissionis speciem ab altera, quatenus pertinet ad implicitam resultantem à defectu requisitorum de quibus in dicto decreto *S. Concilii Tridentini*, illa rectè procedit in odium ipsius Clerici, dicta requisita non adimplentis, ne scilicet forum laicalem declinare possit, & quibusdam aliis Privilegiis Clericatus potiri, non autem ad ejus favorem, atque ut ita sibi liceat declinare sui Ordinarii jurisdictionem, ejusque non subditum se facere, quoniam si id sequi non potest per dimissionem expressam, eatenus operativã, quatenus ser. serv. illa per ipsum Ordinarium

dinarium vel alium Superiorem admiffa fit, mul-
tominus id facere potest per dimissionem implici-
tam, cum non possit esse majoris operationis taci-
tum quam expressum, seu fictum quam verum.

Ut super utraque specie dimissionis, prævia ma-
tura discussione de anno 1638. declaravit S. Congr.
Concilii in una Leodien. quæ declaratio approbata
etiam per Urbanum VIII. & inferius registranda, cir-
cumfertur tanquam magistralis, ac passim recepta
est per Sac. Congregationem Concilii.

Quod duplicem habet claram rationem coinci-
dentem in idem, Unam quod Clericatus dicitur
militia cœlestis, cui illum suscipiens se adscribere
dicitur in favorabilibus & privilegiativis jure mili-
tariæ terrestris regulandis, Unde quemadmodum
miles non potest militiam deserere sine licentia &
consensu Ducis, ac aliàs tanquam defertor puni-
tur, patiendò solùm privationem privilegiorum,
ita quoque de hujusmodi militibus spiritualibus di-
cendum venit.

Et altera, quia inter suscipientem Clericatum,
& Superiorem conferentem iniri dicitur quidam
quasi contractus, eodem modo quo sequi dicitur
ex collatione & respectivè acceptatione beneficii
Ecclesiastici inter beneficiatum & Ecclesiam, seu
collatorem, ex deductis per Barbof. de iure Ec-
cles. lib. 3. cap. 15. nu. 14. & 15. & pluries in sua ma-
teria sub tit. de beneficiis, occasione resignationis
non operativæ, usquequo per Superiorem non ad-
mittatur, idcirco in distractu intervenire debet i-
dem mutus consensus, cum quo contractus ini-
tus fuit, ex regula, quod unumquodque dissolven-
dum est cum eodem vinculo, cum quo est ligatum.

Et quidem Superior & subditus sunt correlativi,
& non debent ad imparia judicari, quinimò si quæ
inæqualitas danda est, illa potius procederet pro
Superiore & contra subditum, non autem econ-
verso, undè quemadmodum Episcopus sine con-
sensu Clerici, vel saltem eo dissentiente sine justa
causa & ser. ser. non potest eum privare Clericatu,
ita converso non debet esse in subditi placito sine
Superioris consensu à suscepta obligatione se exi-
mere.

Et quamvis revera in hoc proposito hujusmodi
argumentum correlativorum ita strictè non proce-
dat ob rationis diversitatem, quoniam quando
subditus dimittit beneficium vel Clericatum, di-
citur solùm renunciare favori & privilegio, quod
non confertur in invitum. E converso autem priva-
tio, quæ per Superiorem fieret, importat pœnam
formalem, undè propterea termini non sunt æ-
quales, Ac etiam quia esset quodammodò reddere
irretractabilem statum Clericalem in minori-
bus, qui de sui natura est retractabilis, Nihilomi-
nus adhuc dicta ratio quasi contractus seu correla-
tivorum considerabilis remanet in ordine ad ex-
petendum superioris consensum, qui ab eo sine
causa denegatus, suppleri potest per alterum Su-
periorem, ita ut dictum assumptum moraliter &
sano modo intelligendum veniat, nè scilicet in libi-
to subditi repositum sit. Spreto Superiore se facere
subditum & non subditum juxta temporum & ca-
sum oportunitatem.

Potissimè quia juxta magis commuem & recep-
tam opinionem pluries canonizatam per S. Con-
gregationem, Clericus qui post legitime dimis-
sum Clericatum, de facto, etiam sine consensu E-
piscopi vel sui Ordinarii, quinimò eo dissentiente,
habitum & tonsuram suscipiat, atque in divinis in-

serviat, seu inservire sit promptus, quamvis à Supe-
riore impeditus, potitur privilegio fori, aliisque cle-
ricalibus privilegiis & favoribus, quoties non præ-
cessisset formalis privatio Clericatus, causa cognita,
& ser. ser. ex aliquo delicto vel alia justa causa, ex de-
ductis per Marin. resolut. 49. 50. & 58. lib. 1. ubi
allegatur Reccim Squillante, & ceteri de materia a-
gentes

Tenor autem dictæ declarationis
Sa. Congregationis Concilii est,
videlicet

IN CAUSA
LEODIEN.

DIE 12. Novembris 1630. facta relatione San-
ctissimo D. Nostro in causa Leodien. 9. eiusdem
in Sacra Congregatione Concilii præposita & re-
soluta, Sua Sanctitas approbavit opinionem, ut
Clerici etiam non habentes requisita cap. 6. sess.
23. de Reformat. Licet ipsi tanquam contra-
venientes ordinationi S. Concilii, non possint pro-
se allegare privilegium fori, nihilominus subsint
jurisdictioni Episcoporum, seu Ordinariorum &
illorum cognitioni, nedum in causis, in quibus
non prævenerunt, sed illos è manibus Iudicis lai-
ci repetent, quando iidem Clerici adhuc Clerici
permaneat, videlicet, si neque à jure, neque ab
homine per declarationem ser. ser. factam pri-
vilegiis Clericalibus denudati seu privati sint.

JO. Baptista Cardinalis Pamphilus.

BENEVENTANA
SYNOVVS.

AD PETITIONEM CAPITULI
METROPOLITANÆ.

Consilium pro veritate.

De jurisdictione seu facultate Episcopi cir-
cà Synodum, an scilicet Constitutio-
nes synodales facere valeat, sine consen-
su, vel consiliū Capituli; Et quatenus so-
lum consilio requiratur, an capitulariter
petendum sit, vel potius sufficiat, si à sin-
gulis, & an illud sit sequendum.

SVM MARIVM.

1. *Acti series.*
2. *Constitutiones Synodales faciendæ sunt de consilio Capituli.*
3. *An consilium prædictum sit de necessitate sequendum.*
4. *Non dicitur actus capitularis gestus à singulis Canonis extra Capitulum.*
5. *In quo differant Constitutiones synodales ab aliis decretis & provisionibus Episcopi.*
6. *An Episcopus duarum Cathedralium insimul unitarum possit facere unam Synodum, vel debeat facere duas distinctas, & de effectibus.*

DIS-